

Komu vadí, že obce ještě fungují?

25.března 2005 Jaroslav Kubera

Socialistické vládě se za podpory komunistů podařil husarský kousek. Ve svaté válce proti střetu zájmů prosadila ve Sněmovně zákon, který rozšiřuje doznání ústavních činitelů na kraje a obce s rozšířenou působností. Úvaha byla prostá. Když už musí podávat doznání poslanci, ať ho podávají i krajánci a zastupitelé. Ne ale všichni, protože i zastupitelé jsou voliči a v malé obci prý je střet menší.

Malé obce se radovaly, ale jen do chvíle, než zákon nabyl účinnosti. V tu chvíli totiž zjistily, že funkce zastupitele i té nejmenší obce je neslučitelná s funkcí ředitele knihovny, základní školy, mateřské školy a ředitelů všech dalších příspěvkových organizací. Ti se teď mají rozhodnout, zda budou řediteli nebo zastupiteli. V opačném případě jim zanikne mandát. Že v době, kdy se nechali napsat na kandidátní listinu, netušili, že poslanec Kala a jeho socialistická parta rozhodnou v polovině volebního období o jejich osudu místo voličů, zřejmě nikoho nezajímá.

Spor, který vede Poslanecká sněmovna se Senátem a který zřejmě skončí u Ústavního soudu, se totiž věcného obsahu zákona netýká, a je pouze sporem o to, zda legislativní proces byl v souladu s Ústavou. I kdyby byla podána další ústavní stížnost, týkající se obsahu zákona a byla úspěšná, ztracené mandáty už zpětně vráceny nebudou. Města a obce, zejména ty menší, se ptají, co mají v této situaci dělat. Řešení, které zvolil starosta a senátor Josef Novotný vede jen k dalšímu oslabování právního vědomí občanů, a to bez ohledu na to, že předmětný zákon je právní zmetek. Není totiž v našem právním řádu žádnou výjimkou.

Nezbývá tedy než využít legální právní prostředky k získání času. Ty nabízí zákon o volbách do zastupitelstev. Ten pamatuje na situaci, kdy zastupitelstvo nevysloví na nejbližším zasedání zánik mandátu pro neslučitelnost funkcí tak, že ředitel krajského úřadu požádá o svolání mimořádného zasedání zastupitelstva, které se uskuteční nejpozději do 21 dnů od doručení této žádosti. Není-li zániku mandátu dosaženo, zaniká mandát člena zastupitelstva obce, vysloví-li to ředitel krajského úřadu. Ani poté není vše ztraceno, protože postižený zastupitel se může do dvou pracovních dnů domáhat ochrany u soudu.

Nelze tedy než doporučit, aby zastupitelé i zastupitelstva nepřijímali žádná nevratná rozhodnutí.

Senát Parlamentu České republiky tak získá čas, aby se pokusil zjednat nápravu a prokázal, že je pojistkou demokracie.